

APM - Verzorgen van uw nefrostomie katheter

Wat is een nefrostomiekatheter?

U heeft een nefrostomiekatheter. Een nefrostomiekatheter is een slangetje dat ervoor zorgt dat urine vanuit de nier naar buiten kan stromen. Dit slangetje wordt rechtstreeks in de nier geplaatst en komt via de huid (meestal in de zij) naar buiten. De urine wordt vervolgens opgevangen in een urinezak. Het plaatsen van een nefrostomiekatheter is noodzakelijk wanneer de urine niet goed van de nier naar de blaas kan stromen. Het is belangrijk dat de nefrostomiekatheter op zijn plek blijft zitten.

Hoe verzorgt u de nefrostomiekatheter?

Wat heeft u nodig?

- 1 verpakking steriele gazen 5 x 5 cm
- 1 verpakking steriele gazen 10 x 10 cm
- Pak onsteriele gazen
- Transparante folie (tegaderm)
- Kraanwater (laat kraan minimaal 30 seconden lopen voor gebruik)
- Schoon bakje

Wat moet u doen?

- Was uw handen
- Zet alle spullen binnen handbereik
- Verwijder de oude pleister bij de insteekopening.
- Laat de pleister waarmee de katheter op uw zij vastgemaakt is nog zitten.
- Let op: trek niet aan de katheter tijdens het verzorgen.
- Controleer de huid rondom de insteekopening op roodheid, zwelling, warmte, pijn en wondvocht.
- Zit er afscheiding of korstvorming rondom de insteekopening, maak de huid dan rondom de katheter schoon met onsteriele gazen en water. Gebruik geen zeep.
- Let op: gebruik het gaasje in 1 draaiende beweging van boven naar onder om de insteekopening. Pak bij elke beweging een nieuw gaasje.
- Dep de omgeving van de insteekopening droog met een gaasje.
- Leg een steriel gaasje van 5 x 5 cm dubbel gevouwen onder de slang en een boven de slang.
- Leg de katheter over dit gaas met een kleine lus omhoog.
- Leg een steriel gaas van 10 x 10 cm over de insteekopening van de nefrostomiekatheter.
- Maak dit vast met de transparante folie.
- Let op dat het witte verbindingsstuk niet onder de folie wordt vastgeplakt!
- Loopt de urine niet goed af of er loopt urine langs de katheter controleer dan of er een knik in de katheter of slang van de urineopvangzak zit.
- Is het hiermee niet opgelost, neem dan contact op met de polikliniek.
- Neem contact op als de katheter is verschoven of eruit is gevallen.

Hoe maakt u de urinezak leeg?

Wat moet u doen?

- Was uw handen
- Plaats het afvoerkraantje van de urineopvangzak boven het toilet of andere opvangbak (oude maatbeker of dergelijke).
- Klap het hefboompje omlaag om de urineopvangzak te openen.
- Laat altijd een beetje urine in de urineopvangzak om vacuüm te voorkomen.
- Sluit de urineopvangzak door het hefboompje weer omhoog te doen.
- Controleer of het afvoerkraantje goed dicht is om lekken te voorkomen.

- Veeg het afvoerkraantje met een schoon doekje af.

Op de foto in het midden staat het afvoerkraantje OPEN.
Op de foto rechts staat het afvoerkraantje DICHT.

Hoe verwisselt u de urineopvangzak?

De katheter en een aangekoppelde urineopvangzak vormen samen een gesloten systeem. Voorkom zoveel mogelijk het loskoppelen van de urineopvangzak en katheter.

Wanneer vervangt u de zak?

- minimaal 1 keer per week.
- extra vervangen bij viezigheid in de zak.
- bij lekkage.

Wat heeft u nodig?

- nieuwe opvangzak
- nieuwe beenbandjes
- onderlegger/handdoek

Wat moet u doen?

- Was uw handen
- Zorg dat alle spullen klaar staan
- Controleer of het afvoerkraantje van de nieuwe urineopvangzak gesloten is.
- Schuif de beenbandjes door de openingen in de nieuwe urineopvangzak.
- Bescherm kleding of beddengoed met een handdoek of onderlegger.
- Verwijder de beschermdop van de slang van de nieuwe urineopvangzak. Raak het uiteinde van de slang niet meer aan.
- Vouw de katheter die uit uw nier loopt aan het uiteinde dubbel of knijp deze dicht, zodat er geen urine uit de katheter loopt.
- Koppel de oude urineopvangzak los van de katheter.
- Koppel de nieuwe urineopvangzak aan, zonder beide uiteindes aan te raken.
- U mag de dubbel gevouwen of dicht geknepen slang loslaten.
- Bevestig de urineopvangzak aan uw bovenbeen of aan uw onderbeen, wat u het prettigst vindt.
- Gooi de oude urineopvangzak (nadat u deze leeg heeft gemaakt) in een afvalcontainer.

Hoe koppelt u de nachtzak aan de urineopvangzak?

Voor de nacht koppelt u de nachtzak aan de aftapkraan van de urineopvangzak. Vervolgens opent u de aftapkraan van de urineopvangzak. De nachtzak kan meer urine opvangen zodat u in de nachten deze niet hoeft te legen.

Wat moet u doen?

- Leeg de urineopvangzak in het toilet (laat een klein beetje urine in de opvangzak om vacuüm te voorkomen).
- Haal de beschermdop van de slang van de nachtzak.
- Maak de aftapkraan van de urineopvangzak schoon met een gaasje.
- Desinfecteer het aansluitpunt van de nachtzak met alcohol 70%.
- Raak beide uiteindes niet aan.
- Koppel de slang van de nachtzak aan de aftapkraan van de urineopvangzak.
- Open de aftapkraan van de urineopvangzak.
- Maak de nachtzak vast aan het rekje en hang dit aan de zijkant van uw bed (lager dan het matras.)
- Het is prettig om de bandjes van de urineopvangzak wat losser te maken of de urineopvangzak af te doen.
- Sluit 's ochtends de aftapkraan van de urineopvangzak.
- Koppel de nachtzak los van de urineopvangzak.
- Leeg de volle nachtzak in het toilet.
- U mag deze hergebruiken. U kunt hem dan doorspoelen met water en weer hergebruiken voor maximaal 7 dagen.
- Daarna gooit u de nachtzak zonder urine in een afvalcontainer.

Aandachtspunten

Waar moet u op letten?

- Was uw handen goed voor en na het verzorgen van de katheter om infecties te voorkomen.
- Werk schoon: Zorg ervoor dat alles schoon blijft om infecties te vermijden.
- Verzorg de insteekopening van de katheter minstens 1 keer per week. Als u last hebt van lekkage of irritatie, doe het dan 2 keer per week.
- Trek niet aan de katheter en zorg ervoor dat deze goed op zijn plaats blijft.
- Controleer de slang: Kijk of er geen knikken in de slang zitten tussen de katheter en de urinezak.
- Urinezak niet helemaal leegmaken: Maak de urinezak niet helemaal leeg om te voorkomen dat er een vacuüm ontstaat.
- Plaats van de urinezak: Zorg ervoor dat de urinezak altijd onder het niveau van uw nier hangt.
- Drink voldoende water: Probeer elke dag 1,5 tot 2 liter water te drinken.
- Douchen mag: u mag douchen, maar ga niet in bad of zwemmen om infecties te voorkomen.

Materialen

U heeft een startpakket meegekregen waar voldoende materiaal in zit voor ongeveer 4 weken. Als u nieuwe materialen nodig heeft kunt u deze bestellen bij de betreffende leverancier. In het pakket staat het telefoonnummer waar u de materialen kunt bestellen.

Wanneer moet u contact opnemen?

In uw urineopvangzak moet altijd urine druppelen, omdat de nier 24 uur per dag urine produceert. Wanneer er geen urine via de katheter in de urinezak loopt, kunt u het volgende doen:

- Controleer of er knikken in de katheter zitten waardoor de urine niet kan aflopen
- Controleer of de urineopvangzak lager hangt dan de insteekopening van de katheter.
- Controleer op de urineopvangzak goed is aangesloten op het uiteinde van de katheter.

Als bovenstaande in orde is, dan kan de katheter verstopt zijn. Neem dan contact op met de polikliniek Urologie. Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de Spoedeisende Hulp.

Ook moet u contact opnemen bij:

- bij veel pijn in de nier streek.
- bij veel lekkage van urine langs de insteekopening.
- als de nefrostomiekatheter ondanks de bevestiging een stukje uit de nier komt of er helemaal uit valt
- bij koorts 38,5 graden (of hoger) en/of koude rillingen.

Vragen?

Heeft u vragen over de instructie dan mag u contact opnemen met de Academie voor patiënt en mantelzorger via e-mail: apm@lzt.nl
Of telefoonnummer: 0615529938

Laurentius Ziekenhuis
Oranjelaan 4
6043 GL Roermond
www.lzt.nl

Patiëntcommunicatie Laurentius Ziekenhuis
342107890 - ApM - december 2025